

НАРУШЕНИЯ И ПРОПУСКИ В РАБОТАТА НА ОБЩИНСКАТА АДМИНИСТРАЦИЯ 2013-2020 Г.

*Преглед на одитните доклади
на Сметната палата*

*Изследването е
изготвено с
подкрепата на
Фондация за
свободата
„Фридрих Науман“*

2022

Съдържание

РЕЗЮМЕ	3
1. Въведение	4
2. Разгледани доклади и методология	5
3. Нарушенията на българските общини	7
Примери за нарушения в бюджета	9
Примери за нарушения при обществените поръчки	10
Примери за нарушения при управлението на общинската собственост	11
4. Изводи и заключение.....	12
Приложение: Нарушения и пропуски в работата общините	

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ (вкл. в базата с доклади)

АОП	Агенция по обществени поръчки
АОС	Актове за общинска собственост
АУЗД	Актове за установяване на задължение по декларация
ГПК	Граждански процесуален кодекс
ДДС	Данък добавена стойност
ДЗЛ	Данъчно задължени лица
ДМА	Дълготрайни материални активи
ДНИ	Данък върху недвижимите имоти
ДОПК	Данъчно-осигурителен процесуален кодекс
ДПС	Данък върху превозните средства
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗОД	Закон за общинския дълг
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗОС	Закон за общинската собственост
ЗПФ	Закон за публичните финанси
ЗСПЗЗ	Закон за собствеността и ползването на земеделски земи
ЗСч	Закон за счетоводството
ЗФУКПС	Закон за финансовото управление и контрол в публичния сектор
МДТ	Местни данъци и такси
МФ	Министерство на финансите
НАП	Национална агенция за приходите
НОАМТЦУ	Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги
НОРМД	Наредба за определяне размера на местните данъци и такси
ОБС	Общински съвет
ОП	Обществена поръчка
ОПФ	Общински поземлен фонд
ПК	Профил на купувача
ПОС	Публична общинска собственост
ПП	Програмен продукт
ППЗОП	Правилник за прилагане на Закона за обществените поръчки
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУРИОС	Програма за управление и разпореждане с имоти – общинска собственост
РМС	Решение на Министерски съвет
РОП	Регистър на обществените поръчки
СМР	Строително-монтажни работи
СФУК	Система за финансово управление и контрол
ТБО	Такса за битови отпадъци
ЦРОД	Централен регистър общински дълг
ЧОС	Частна общинска собственост

РЕЗЮМЕ

Традиционно ИПИ публикува изследването „Успехите и провалите на българските правителства“ ([последното е от 2021 г.](#)), което анализира работата на администрацията чрез преглед на одитните доклади на Сметната палата. [Едно от изданията](#) се фокусира върху докладите за общините. То е публикувано през 2016 г. и обхваща 86 одита на общо 83 общини.

Настоящото изследване разглежда всички публикувани общински одитни доклади на Сметната палата след 2016 г. - общо 102 доклада, които проверяват работата на местната администрация в периода 2013-2020 г. Прегледът и анализът на докладите позволява извеждане на сериозни нарушения и пропуски в дейностите на общинската администрация. Те са групирани в 3 категории, като всяка от тях включва различни видове нарушения.

Открити нарушения и пропуски в работата на общините по видове, дял (%)

Най-често идентифицираните нарушения са в областта на възлагането на обществените поръчки, като почти три четвърти от общините (76 на брой) допускат някакви пропуски в тази дейност. Немалка част от общините имат проблеми при събирането на местните данъци и такси (60%, или 61 на брой) и при отдаването на общинските имоти под наем (56%, или 57 на брой).

Общата картина показва, че нарушенията и пропуските на местната администрация се разпростират във всички дейности, с които тя е натоварена. Докладите откриват множество случаи на неспазване на законите, недобро финансово управление, редица нарушения при обществените поръчки и лошо стопанисване на имуществото. Понякога невъзможността на администрация да изпълнява максимално ефективно дадена дейност е резултат от липса на капацитет и финанси, недостатъчно стимули или пък недобро планиране. В други случаи обаче информацията в докладите поражда сериозни съмнения за умишлени нарушения и корупционни практики.

1. Въведение

Традиционно ИПИ публикува доклада „Успехите и провалите на българските правителства“ ([последното издание е от 2021 г.](#)), който анализира работата на администрацията посредством одитните доклади на Сметната палата. За целите на изследването като „провал“ се определят дейности и програми, които не постигат желаните резултат и одитните доказателства показват необосновано или неикономично разходване на финансови средства, съществени нарушения при възлагане на обществени поръчки, недостоверно счетоводно отчитане, лошо управление на имуществото, незаконосъобразност на сключените договори, липса на контролни механизми, неквалифициран персонал. Като „успех“ се определят програми, дейности или инициативи, при управлението на които отсъстват изброените индикатори за провал и се постигат до голяма степен заложените цели. В случаите, когато са налице частични индикации както за провал, така и за успех, дейности остават „некласифицирани“, тоест не ги причисляваме нито към успехите, нито към провалите с цял по-ясно разграничаване на две групи.

[Едно от изданията](#) се фокусира върху докладите за общините. То е публикувано през 2016 г. и обхваща 86 одита на общо 83 общини, като разгледаните одити се отнасят за периода от 2011 до 2014 г. Според изводите на този доклад, дейността на едва 4 от одитираните обекти може да се определи като успех, докато случаите на провал са 59, а некласифицираните (т.е. общини, които в някои сфери се представят зле, а в други добре) – 23. Тази серия от одити също се отличава и с немалък брой доклади, изпратени до прокуратурата заради установени нарушения – 21, или една четвърт от извадката.

Настоящото изследване разглежда всички публикувани общински одитни доклади след 2016 г. и анализира работата на общинската администрация.

Картината, получена от разглеждането на следващата поредица от одити е различна. Това най-ново издание на доклада се фокусира върху по-голям брой одитни обекти – 102 – и обхваща по-голям времеви диапазон – 2013 г. до 2020 г. Извадените доклади са наличните към 31 май 2022 г. Големите разлики с предишното издание са две. Първо, сред разгледаните одити нито един не е изпратен до прокуратурата (или поне не е отбелязано) и второ, в известно противоречие с първото, нито дейността на нито една община не можеше да се определи като успех. В крайна сметка при всяка една община се срещат сериозни пропуски в дадена сфера, а случаите, в които дадени дейности са извършвани ефективно и в съответствие с установената правна рамка, са редки и недостатъчни, за да компенсират неефективностите. Обяснение на тази тенденция може да се търси и във факта, че одитните доклади на Сметната палата стават все по-подробни и успяват да разглеждат в детайли различните аспекти на работата на общинската администрация. Вероятно това е и причината ясно да се вижда къде са проблемите и нарушенията.

Поради тези причини този път изданието носи по-различно име, а именно - „Нарушения и пропуски в работата на общинската администрация“.

Пълната база данни с разгледаните доклади е достъпна тук:

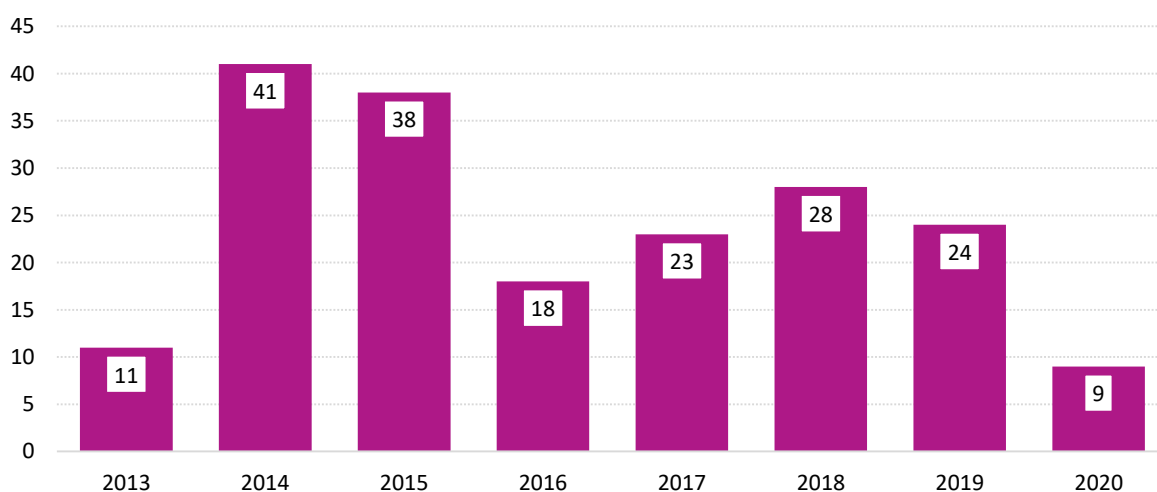

2. Разгледани доклади и методология

Докладите на Сметната палата не са хомогенни. Те често се различават по формат и времеви обхват. Някои, например, разглеждат период от само година, други - от година и половина, трети - от по две години, а някои даже от по три години. Важно е да се има предвид, че когато в този доклад се спомене, че дадена община има установени нарушения и пропуски, това не е актуална картина, а извод от одита за съответния период. Поради естеството на одитирането на общините е трудно да има редовен приток на обстойна информация, съответно целта на разглеждането на одитите е не толкова да се даде оценка за това как принципно дадена община се справя в дейността си, колкото да се маркират проблемите на местно ниво, които Сметната палата е установила чрез работата си.

Разгледаните 102 доклада обхващат работата на местната администрация за периода от 2013 г. до 2020 г.

Разгледани общини по години, брой

Забележка: Тъй като одитите на Сметната палата често се извършват с една-две години закъснение, всички публикувани доклади се отнасят за минали периоди. Одитите понякога обхващат повече от една година, поради което всеки доклад е включен във всяка от годините, за които се отнася.

Що се отнася до тематичната насоченост и съдържанието на докладите, според формулировките на Сметната палата те покриват пет основни сфери:

- Управление на публичните средства и дейности (още Управление на бюджета или Финансово управление),
- Възлагане и изпълнение на обществени поръчки,
- Придобиване, управление и разпореждане с общинско имущество,
- Определяне и администриране на приходи от местни данъци и такси (приходи по бюджета), и
- Възникване и управление на общински дълг.

Немалко доклади покриват и повече от една сфери. Визуално представено, разпределението на одитните обекти според вида на одитите е следното:

Прегледът на одитните доклади позволява допълнително групиране и класифициране на пропуските и нарушенията в три категории – пропуски при бюджета, при обществените поръчки и при управлението на общинските имоти, като всяка категория разглежда различни видове нарушения.

Нарушения при бюджета	<ul style="list-style-type: none"> • Неефективност на счетоводната система • Нарушения при общинските разходи • Нарушения при поемането и управлението на общински дълг • Нарушения при определяне на данъци и такси • Неефективно събиране на данъци и такси
Нарушения при обществените поръчки	<ul style="list-style-type: none"> • Невъзлагане на обществени поръчки при нормативно изискване или възлагане чрез грешна според закона процедура • Нарушения в процедурите по възлагането на обществени поръчки • Неефективен контрол и изпълнение на обществени поръчки
Нарушения при управлението на общински имоти	<ul style="list-style-type: none"> • Нарушения при отдаване на имоти под наем • Несъбиране на наеми • Нарушения при продажба на имоти • Нарушения при стопанисването на имоти • Незастраховане на имоти

При посочването на различни нарушения и пропуски са използвани единствено и само заключения от одитните доклади на Сметната палата.

3. Нарушенията на българските общини

Напълно очаквано, някои видове нарушения са по-често срещани от други. Естествено, това се дължи и на факта, че одитите се различават по обхват, като не всеки одит разглежда всяка една от сферите, в които може да се наблюдават пропуски и нарушения. Все пак е интересно да се види кои нарушения се установяват често и кои – по-рядко.

Открити нарушения и пропуски в работата на общините по видове, дял (%)

Най-често идентифицираните нарушения са в областта на възлагането на обществените поръчки, като почти три четвърти от общините (76 на брой) допускат някакви пропуски в тази дейност. Немалка част от общините имат проблеми при събирането на местните данъци и такси (60%, или 61 на брой) и при отдаването на общинските имоти под наем (56%, или 57 на брой), т.е. бихме могли да кажем, че това са най-проблемните дейности на местно ниво, предвид големия брой установени пропуски. Същата логика е трудно да се приложи при по-редките нарушения, като например тези в сферата на възникването и управлението на общинския дълг, тъй като малка част от одитите – едва осем – разглеждат тази област на управление на общинските финанси.

Важно е и да се отбележи, че обикновено когато се установяват нарушения и пропуски те не са само в една сфера, а в две или най-често три. Както виждаме от диаграмата по-долу, едва 16 от общо 102 разгледани общини имат пропуски само в една от трите групи. Същевременно повече от половината - 63 - бележат някакви нарушения както при бюджета, така и при обществените поръчки и управлението на общинската собственост. Това навежда на мисълта, че има цялостен проблем с ефективността на работата на общините, а не толкова липси на ресурси и експертиза в дадена конкретна сфера на местно ниво.

Макар и различни по структура и съдържание, одитите на Сметната палата за дейността на общините винаги покриват поне едно от трите направления – бюджет, обществени поръчки и стопанисване на общинските имоти. Съответно примерите за нарушения са класифицирани спрямо тези три групи, като всяка група включва по няколко различни типа нарушения и пропуски, описани по-долу (базата данни с всички доклади е достъпна [ТУК](#)).

В тази таблица най-ясно може да се види кои са общините, включени в това издание, както и годините, за които се отнасят техните одити:

Година	Общини
2020	Априлци, Берковица, Ловеч, Никопол, Полски Тръмбеш, Провадия, Русе, Хитрино, Якимово
2019	Антоново, Априлци, Берковица, Видин, Враца, Дългопол, Искър, Крумовград, Ловеч, Луковит, Монтана, Никопол, Опан, Полски Тръмбеш, Провадия, Първомай, Разград, Раковски, Русе, Самуил, Хайредин, Хитрино, Шумен, Якимово
2018	Антоново, Бойница, Бяла (обл. Варна), Видин, Враца, Дългопол, Искър, Кнежа, Котел, Крумовград, Луковит, Лъки, Монтана, Никола Козлево, Опан, Пордим, Първомай, Раднево, Разград, Раковски, Самуил, Севлиево, Сливо поле, Сухиндол, Троян, Хайредин, Чупрене, Шумен
2017	Балчик, Бойница, Бяла (обл. Варна), Видин, Враца, Кнежа, Котел, Криводол, Кубрат, Лъки, Мирково, Монтана, Никола Козлево, Пордим, Раднево, Севлиево, Сливо поле, Смядово, Сухиндол, Троян, Трявна, Черноочене, Чупрене
2016	Балчик, Бяла (обл. Русе), Варна, Габрово, Димово, Карнобат, Костенец, Криводол, Кубрат, Ловеч, Медковец, Мирково, Плевен, Смядово, Трявна, Хисаря, Черноочене, Шабла
2015	Балчик, Баните, Благоевград, Бойчиновци, Боляррово, Бяла (обл. Русе), Варна, Габрово, Гълъбово, Девин, Димово, Доспат, Завет, Златарица, Казанлък, Камено, Карлово, Карнобат, Костенец, Куклен, Ловеч, Марица, Медковец, Пазарджик, Перушица, Пирдоп, Плевен, Рила, Руен, Сандански, Стралджа, Созопол, Сопот, Твърдица, Тетевен, Търговище, Хисаря, Шабла
2014	Балчик, Баните, Банско, Благоевград, Боляррово, Бургас, Горна Оряховица, Гълъбово, Девин, Добрич, Доспат, Дряново, Завет, Златарица, Казанлък, Камено, Карлово, Куклен, Левски, Марица, Нови пазар, Пазарджик, Перушица, Пирдоп, Попово, Рила, Рудозем, Руен, Садово, Сандански, Созопол, Сопот, Средец, Стралджа, Съединение, Твърдица, Тетевен, Търговище, Ценово, Чирпан, Ямбол
2013	Балчик, Банско, Добрич, Омуртаг, Пазарджик, Рудозем, Садово, Средец, Съединение, Търговище, Чирпан

Примери за нарушения в бюджета

Нарушения при определянето на данъци и такси

В рамките на всяка община трябва да действат наредба за определяне размера на местните данъци и такси (НОРМД) и наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги (НОАМТЦУ), които да са в съответствие със Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ). Нерядко в рамките на тези наредби има пропуски при определянето на различни данъци и такси – например в община Дългопол размерът на таксата за битови отпадъци (ТБО) не може да бъде точно определена в левове, заради пропуск в решение на Общинския съвет, в община Куклен не са взети предвид промени в ЗМДТ, поради което не са обложени с данък недвижими имоти с данъчна оценка до 1680 лв., в Благоевград също не са отчетени законови промени относно определяне данъка върху превозните средства, а в община Първомай не е определена цена за услугата за паркиране на общинските тротоари, площади и улични платна.

Неефективно събиране на задължения по данъци и такси

Събираемостта на задължения по данъци и такси в много общини е ниска, което ощетява местните бюджети. Много общини имат проблеми със събирането на остарели задължения, което в дългосрочен план е проблем, заради риска от изтичане на давността им. Нерядко се случва да бъдат пропуснати ключови процедури, целящи да увеличат събираемостта – не се уведомяват данъчнозадължени лица, не се извършват ревизии и проверки за установяване на задължения, не се изпращат покани за доброволно събиране на задължения, не се предприемат действия за принудително събиране, не се образуват изпълнителни дела. Примери за такива пропуски са общините Лъки, Медковец и Бойчиновци. Има случаи, в които несъбраните задължения са значителни по размер спрямо бюджета на общината – такъв е случаят със Сопот, където несъбраните приходи от ТБО за 2015 г. са 2 852 360 лв. (задължения от минали години са 2 342 021 лв., а задълженията за текущата година - 510 339 лв.). За сравнение, бюджетът на общината през същата година е 3 842 158 лв.

Нарушения при поемането и управлението на общински дълг

Обикновено общините нямат особени проблеми с обслужването на задълженията си. Срещат се обаче немалоко и различни по характер нарушения при поемането на общински дълг. Например в предложението за нов заем в община Гълъбово липсва ключова информация за проекта, за който се планира да бъде финансиран чрез задължението, а в община Ловеч не са описани всички ключови параметри по потенциалния дълг и липсва анализ за ефекта му върху бъдещите разходи на общината. Има случаи на превишение на общия разрешен от Общинския съвет лимит на дълга, каквато е ситуацията в Габрово за периода на одита. Среща се и общини да поемат дългове без разрешение на ОбС, какъвто пример е община Костенец. Понякога общини, като Пирдоп, не отчитат правилно обслужването на задълженията си, с което на Министерството на финансите се предоставя неточна информация за състоянието на дълга.

Нарушения при общинските разходи

Срещат се много случаи, при които общинските разходи за различни дейности, непопадащи в сферата на обществените поръчки, които са необосновани или извършени без упражняването на нужния контрол. Един пример е Сандански, където незаконосъобразно са използвани целеви средства от събраната ТБО за дейности по почистване, куриерски услуги и ремонт на автомобил. В община Камено пък са закупени значителни количества гориво при липса на документална обосновааност за разходите. Има случаи на извършени разходи без сключен договор, като например в община Сухиндол. Общини като Раковски и Черноочене незаконосъобразно определят и изплащат възнаграждения на членове на комисиии, занимаващи се с отдаването на общинска собственост под наем или възлагането на обществени поръчки, докато в Мирково са сключени 88 граждански договора, без да е посочено правно основание или да са определени точно задълженията на страните.

Неефективност на Системата за финансово управление и контрол

В общините функционира т.нар. Система за финансово управление и контрол (СФУК), която покрива всички дейности на общината. В одитите често присъства оценка за ефективността ѝ, като тя е незадоволителна в немалко случаи. Понякога в СФУК не са регламентирани важни дейности, какъвто е случаят на Хисаря, където липсват процедури по администриране на туристическия данък, или Чупрене, където не са описани правила и контролни процедури за управлението и разпореждането с имоти. Понякога регламентираните дейности в Системата не са достатъчно адекватни и ясни, като например в община Хайредин за сферата на обществените поръчки. Случва се и СФУК да не е актуализирана спрямо нормативните изисквания, какъвто е примерът на община Димитровград.

Примери за нарушения при обществените поръчки

Невъзлагане на обществена поръчка или възлагане на грешната процедура за обществена поръчка

В дейността си на общините често им се налага да правят значителни разходи, които поради размера и характера си трябва да бъдат изпълнени след възлагане на обществена поръчка. Много общини обаче пропускат тази процедура, което бива отчетено в одитите. Най-често става въпрос за използване на външните услуги. Например за одитирания период в общините Трявна, Левски, Твърдица и Дряново са извършени разходи за доставки на електрическа енергия без процедура за ОП, въпреки че сумата на доставката дава основание за това. Същото важи и за доставките на вода в общините Котел и Балчик. Интересен е примерът на Сандански, където това нарушение е извършено при доставката на редица стоки и услуги - електрическа енергия, горива, вода, бетон, баластра, филц и водопроводни тръби, както и за извършването на СМР (полагане на асфалтобетон на улици и пътища и ремонт на улици).

Нарушения при възлагането на обществени поръчки

Процесът по възлагането на обществени поръчки включва редица процедури и съответно предоставя широко поле за множество по вид нарушения. Един от най-тежките проблеми е поставянето на условия в обявлението за ОП, които неоснователно ограничават конкуренцията – такива случаи има в общини като Луковит, Бяла (област Варна), Троян, Монтана, Враца и др. Понякога обявленията имат неясни, неточни или необосновани изисквания, като например в Горна Оряховица, Нови пазар или пък не съдържат минимално изискваното съдържание (Опан, Никола Козлево, Хитрино и др.). В общини като Костенец, Созопол и Доспат има отклонения по отношение на методиката за оценяването на офертите. Друг чест проблем е и липсата на контрол за законосъобразност преди възлагане на поръчката, като примери са Кубрат, Завет, Самуил и др. Доста често се пропускат различни процедурни срокове и не се качва нужната информация в профила на купувача.

Неефективен контрол и изпълнение на обществени поръчки

Проблемите при обществените поръчки не са само при фазата на възлагането, но и при изпълнението им. Чест проблем е неизпълнението на договорите за ОП в срок, като примери са Трявна, Русе, Карлово и Шумен. Среща се и реципрочното нарушение от страна на общината, а именно забавени плащания по договорите, като такива случаи има в Хитрино, Провадия и Сопот. Случва се и общината да плати повече за изпълнението на ОП от предвиденото по договор (Сандански, Сливо поле).

Примери за нарушения при управлението на общинската собственост

Нарушения при отдаването на имоти под наем

Общините нерядко влизат в ролята на наемодатели при управлението на собствеността си. При отдаването на имоти под наем се наблюдават разнообразни нарушения. Сключват се например наемни договори без разрешението на общинския съвет (Омуртаг, Крумовград, Мирково), в комисиите за търг за отдаване под наем не са включени представители от кметството, на чиято територия се намира имотът (Якимово, Берковица), преди търгове и договори за наем не е извършен контрол за законосъобразност (Провадия, Казанлък), определените наемни цени са занижени (Първомай, Средец).

Несъбиране на наеми

Общините често са неефективни в събирането на задължения по наем, което води до много просрочени плащания, ощетяващи общинския бюджет в дългосрочен план. Случва се и да не бъдат начислявани лихви за неплатени наеми, въпреки основанията за това. Примери за общини, които неефективно събират приходи от наеми, са Бяла (Русенска област), Златарица, Добрич, Карнобат, Сопот, Сливо поле и др. Понякога сумите са много големи – например в община Опан просрочените наеми и неустойки възлизат на 146 343,07 лв.

Нарушения при продажбата на имоти

При разпоредителните сделки с имоти също се наблюдават различни примери за нарушения: в община Севлиево заповедите на кмета поставят дискриминационни условия към желаещите да закупят общински имоти; в Казанлък не е извършен контрол за законосъобразност преди продажбата на имот; в Монтана не са съставяни приемно-предавателни протоколи след сключването на договорите; в Бойчиново представители на кметството, на чиято територия се намира имотът за продан, не са включени в комисията за търга; незаконосъобразно изплащане на режийни разноски от страна на купувачите се наблюдава в общини като Куклен, Сопот, Благоевград и Смядово; продавани са имоти на база неточна или неналична пазарна оценка в общини като Раковски и Априлци.

Незастраховане на имоти

Според Закона за общинската собственост, общините имат задължение да застраховат собствеността си. В някои общини това не се случва, поради липса на финансов ресурс, какъвто е примерът на община Бяла (област Варна). В други случаи проблемът възниква, тъй като имотът е отдаден под наем, поради което отговорността за застраховане трябва да бъде у наемателя, но това задължение не присъства в договорите за наем, какъвто е случаят в Котел. Котел е и пример за много голям дял на незастрахованите общински имоти – 84%. Понякога имотите не биват застраховани срещу конкретни рискове като „земетресение“ или „природно бедствие“ като например в община Априлци. Има и общини като Опан, които не определят имотите, които подлежат на застраховане.

Нарушения при стопанисването на имоти

Много общини не съумяват да изготвят стратегии за управлението на имотите си – Якимово, Първомай, Берковица и Балчик са няколко примера. Често не се и правят отчети за състоянието на собствеността, което е предпоставка за непрозрачност при стопанисването ѝ. Тук примери са общините Полски Тръмбеш, Никола Козлево и Якимово.

4. Изводи и заключение

Прегледът на всички публикувани одитни доклади на Сметната палата по отношение на работата на общините в България показва как 102 общини са похарчили близо 4 млрд. лв. в различни години в периода 2013-2020 г. Нарушенията и пропуските на местната администрация се разпростират във всички дейности, с които тя е натоварена. Понякога невъзможността на администрация да изпълнява максимално ефективно дадена дейност произхожда от липса на капацитет и финанси, недостатъчно стимули или пък недобро планиране. В други случаи обаче информацията в докладите поражда сериозни съмнения за корупционни практики.

Общата картина показва, че нарушенията са повсеместни, което произтича и от детайлната информация, която включват одитните на Сметната палата през последните години. Докладите откриват множество случаи на неспазване на законите, недобро финансово управление, редица нарушения при обществените поръчки и лошо стопанисване на имуществото.

Пълната база данни с разгледаните доклади е достъпна тук:

Преодоляването на тези проблеми вероятно е сложен и дълъг процес, но някои принципи на доброто управление могат да се открият като възможни решения.

- **Контрол.** Един от най-честите проблеми при работата на общините е неспазване на законодателството. Подобни примери се срещат във всяка една дейност на местната администрация – управление на приходите и разходите, възлагане на обществени поръчки, управление на имуществото. Контролът над спазването на законодателството, както и борбата срещу корупцията могат значително да повлияят върху ефективността при харченето на публични средства.
- **Прозрачност.** Прозрачността на управление е един от най-добрите способности за намаляване на злоупотребите в разходната част и подобряване на събираемостта на приходите, особено при слаб контрол на публичните органи и широко разпространена корупция.
- **Децентрализация.** Общините нямат стимул да управляват по-добре финансите и имуществото си, защото основната част от приходите им са трансфери от централния бюджет. По този начин основните усилия са насочени към по-голям трансфер, а не към по-добро управление на приходите (и съответно разходите) на местните източници на финансиране (приходи от местни данъци и такси, приходи от имуществото). Увеличаването на финансовата самостоятелност, придружено с прозрачно управление и ефективен контрол за спазване на законодателството би имало благоприятен ефект и върху подобряването на бизнес климата в общините.

Приложение: Нарушения и пропуски в работата общините

Обяснения и цитати от одитните доклади
за наличието на нарушения и пропуски
са достъпни в пълната база данни с разгледани доклади

Database

НАЛИЧИЕ (Да) или ОТСЪСТВИЕ (Не) на нарушения при работата на одитираните общини													
Одитни доклади	Бюджет					Обществени поръчки			Имоти				
	1. Неефективност на счетоводната система 2. Нарушения при общинските разходи 3. Нарушения при поемането и управлението на общинския дълг 4. Нарушения при определяне на данъци и такси 5. Неефективно събиране на данъци и такси					6. Невъзлагане на ОП или възлагане на грешна процедура за ОП 7. Нарушения при възлагането на ОП 8. Неефективен контрол и изпълнение на ОП			9. Нарушения при отдаване на имоти под наем 10. Несъбиране на наеми 11. Нарушения при продажба на имоти 12. Нарушения при стопанисването на имоти 13. Незастраховане на имоти				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управлението на публичните средства и дейности на Община Опан за периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2019 г.				Да	Да	Да	Да	Да	Да	Да	Да	Да	Да
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при възлагането и изпълнението на обществените поръчки и при придобиването, управлението и разпореждането с общинско имущество на Община Якимово, Област Монтана за периода от 01.01.2019 г. до 31.12.2020 г.	Да						Да	Да	Да	Да	Да	Да	
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управлението на публичните средства и общинските дейности на Община Никопол, Област Плевен за периода от 01.01.2019 г. до 31.12.2020 г.		Да					Да	Не	Да	Да		Да	Да
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управлението на публичните средства и общинските дейности на Община Полски Тръмбеш, Област Велико Търново за периода от 01.01.2019 г. до 31.12.2020 г.	Да	Да					Да	Да		Да		Да	
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управлението на публичните средства и общинските дейности на Община Хитрино, област Шумен за периода от 01.01.2019 г. до 31.12.2020 г.		Да		Да			Да	Да	Да	Да		Да	
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управлението на публичните средства и общинските дейности на Община Провадия, област Варна за периода от 01.01.2019 г. до 30.06.2020 г.	Да	Да		Да	Да		Да	Да	Да	Да	Да		
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управлението на бюджета и при възлагането и изпълнението на обществените поръчки на Община Русе за периода от 01.01.2019 г. до 30.06.2020 г.	Да	Да		Не			Да	Да					
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при възлагането и изпълнението на обществени поръчки и на управлението и разпореждането с имоти - общинска собственост в Община Котел за периода от 01.01.2017 г. до 31.12.2018 г.						Да		Да	Да	Да			Да
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управление на публичните средства и дейности в Община Лъки за периода от 01.01.2017 г. до 31.12.2018 г.	Да			Да	Да								
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при възлагането и изпълнението на обществени поръчки и на управлението и разпореждането с имоти - общинска собственост в Община Крумовград за периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2019 г.							Да	Да	Да	Да	Да		Да
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при възлагането и изпълнението на обществени поръчки и на управлението и разпореждането с имоти - общинска собственост в Община Раковски за периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2019 г.		Да					Да	Да	Да	Да	Да		Да
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управлението на публичните средства и дейности в Община Първомай за периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2019 г.				Да	Да		Да	Да	Да	Да	Да	Да	Да

Одитен доклад за извършен одит за съответствие при възлагането и изпълнението на обществените поръчки и при придобиването, управлението и разпореджането с общинско имущество на Община Берковица, Област Монтана за периода от 01.01.2019 г. до 30.06.2020 г.						Да	Да	Да		Да	Да	
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управлението на публичните средства и дейности в Община Мирково за периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2017 г.		Да		Да	Да	Да		Да				
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при възлагането и изпълнението на обществени поръчки в Община Раднево за периода от 01.01.2017 г. до 31.12.2018 г.						Да	Да					
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управлението на публичните средства и общинските дейности на Община Априлци, Област Ловеч, за периода от 01.01.2019 г. до 30.06.2020 г.		Не		Да		Да	Да	Да		Да		Да
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управлението на бюджета и при възлагането и изпълнението на обществените поръчки на Община Ловеч за периода от 01.01.2019 г. до 30.06.2020 г.		Да		Да	Да	Да	Не					
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управлението на бюджета и при възлагането и изпълнението на обществените поръчки на Община Разград за периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2019 г.		Да	Да		Да	Да	Да					
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управлението на бюджета и при възлагането и изпълнението на обществените поръчки на Община Монтана за периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2019 г.	Да	Да		Да	Да	Да	Да					
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управлението на бюджета и при възлагането и изпълнението на обществените поръчки на община Шумен, за периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2019 г.				Да		Да	Да		Да			
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управлението на бюджета и при възлагането и изпълнението на обществените поръчки на Община Видин за периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2019 г.	Да			Да		Да						
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управлението на публичните средства и общинските дейности на Община Дългопол, област Варна, за периода от 01.01.2018 г. до 30.06.2019 г.		Да	Да	Да		Да		Не	Да			Да
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управлението на бюджета и при възлагането и изпълнението на обществените поръчки на Община Враца за периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2019 г.		Да		Да		Да	Да		Да			
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при администрирането на приходите от местни данъци и такси и на управлението и разпореджането с имоти - общинска собственост в Община Карнобат за периода от 01.01.2015 г. до 31.12.2016 г.	Да			Да				Да	Да	Да		
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управлението на публичните средства и общинските дейности на Община Луковит, Област Ловеч, за периода от 01.01.2018 г. до 30.06.2019 г.		Да		Да		Да	Да	Да	Да	Да		
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управлението на публичните средства и общинските дейности на Община Антоново, Област Търговище за периода от 01.01.2018 г. до 30.06.2019 г.				Да	Да			Да		Да		
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управлението на публичните средства и общинските дейности на Община Бяла, Област Варна за периода от 01.01.2017 г. до 31.12.2018 г.		Да	Да		Да	Да	Да	Да				Да
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управление на публичните средства и дейности в Община Хисаря за периода от 01.01.2015 г. до 31.12.2016 г.	Да	Да		Да		Да	Да			Да	Да	
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управлението на публичните средства и общинските дейности на Община Самуил, област Разград, за периода от 01.01.2018 г. до 30.06.2019 г.		Да						Да	Да	Да	Да	
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управлението на публичните средства и общинските дейности на Община Сливо поле, Област Русе, за периода от 01.01.2017 г. до 31.12.2018 г.	Да	Да				Да		Да	Да	Да		
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при възлагането на обществени поръчки и при придобиването, управлението и разпореджането с общинско имущество на Община Хайредин, Област Враца, за периода от 01.01.2018 г. до 30.06.2019 г.	Да				Да	Да	Да	Да		Да		Да
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при финансовото управление на Община Куклен за периода от 01.01.2014 г. до 31.12.2015 г.		Да		Да	Да	Да					Да	Да
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при финансовото управление на Община Сопот за периода от 01.01.2014 г. до 31.12.2015 г.	Да	Да		Да		Да	Да	Да	Да	Да	Да	Да
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при администрирането на приходите по бюджета, управлението и разпореджането с имоти в Община Благоевград за периода от 01.01.2014 г. до 31.12.2015 г.				Да	Да			Да	Да	Да		
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управлението на публичните средства и дейности в Община Черноочене за периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2017 г.		Да		Да	Да	Да		Да		Да		
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управлението на публичните средства и общинските дейности на Община Искър, област Плевен, за периода от 01.01.2018 г. до 30.06.2019 г.		Да	Да		Да	Да		Да				Не
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управлението на публичните средства и дейности в Община Костенец за периода от 01.01.2015 г. до 31.12.2016 г.			Да		Да	Да	Да					

Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управлението на публичните средства и общинските дейности на Община Криводол за периода от 01.01.2016 г. до 30.06.2017 г.	Да	Да				Да	Да	Не	Да		Да		
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при администрирането на приходите от местни данъци и такси и на възникването и управлението на общинския дълг в общините: Варна, Ловеч, Габрово и Плевен за периода от 01.01.2015 г до 31.12.2016 г.			Не	Да	Да								
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при администрирането на приходите от местни данъци и такси и на възникването и управлението на общинския дълг в общините: Варна, Ловеч, Габрово и Плевен за периода от 01.01.2015 г до 31.12.2016 г.			Да	Да	Да								
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при администрирането на приходите от местни данъци и такси и на възникването и управлението на общинския дълг в общините: Варна, Ловеч, Габрово и Плевен за периода от 01.01.2015 г до 31.12.2016 г.			Да	Не	Не		Да						
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при администрирането на приходите от местни данъци и такси и на възникването и управлението на общинския дълг в общините: Варна, Ловеч, Габрово и Плевен за периода от 01.01.2015 г до 31.12.2016 г.	Да		Да	Да	Да								
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при администрирането на приходите по бюджета и на възникването и управлението на общинския дълг в Община Доспат за периода от 01.01.2014 г. до 31.12.2015 г.		Да	Да		Да		Да				Да		
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управлението на публичните средства и общинските дейности на Община Кубрат за периода от 01.01.2016 г. до 30.06.2017 г.					Да		Да	Да	Да	Да			Да
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управлението на публичните средства и общинските дейности на Община Трявна за периода от 01.01.2016 г. до 30.06.2017 г.					Да	Да	Да	Да		Да			Да
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при администрирането на приходите по бюджета и на възникването и управлението на общинския дълг в Община Марица за периода от 01.01.2014 г. до 31.12.2015 г.			Да		Да		Да			Да			
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при финансовото управление на Община Рила за периода от 01.01.2014 г. до 31.12.2015 г.	Да	Да	Не		Не	Да	Да	Да	Да	Да	Да		
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при финансовото управление в Община Шабла за периода от 01.01.2015 г. до 30.06.2016 г.						Да	Да	Да			Да		
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при финансовото управление на Община Димово за периода от 01.01.2015 г. до 30.06.2016 г.	Да	Да			Да		Да	Не	Да	Да	Да		
Одитен доклад за съответствие при финансовото управление в Община Бяла, Русе за периода от 01.01.2015 г. до 30.06.2016 г.	Да				Да	Да	Да	Да		Да			Да
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при финансовото управление на Община Баните, Област Смолян за периода от 01.01.2014 г. до 31.12.2015 г.		Да				Да	Да	Да	Да				
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при финансовото управление в община Завет за периода от 01.01.2014 г. до 31.12.2015 г.	Да		Да				Да	Да	Да				Не
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при финансовото управление на Община Медковец за периода от 01.01.2015 г. до 30.06.2016 г.	Да	Да			Да	Да	Не	Не	Да			Да	
Одитен доклад за одит за съответствие при възлагане на ОП и изпълнение на договорите и действията по придобиване, управление и разпореждане с имущество в изпълнение на Стратегия в Община Златарица за периода от 01.01.2014 г. до 31.12.2015 г.	Да							Да	Да	Да			
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при определянето и администрирането на приходите от местни данъци и такси в Община Ямбол за периода от 01.01.2014 г. до 31.12.2014 г.					Да								
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при финансовото управление на Община Банско за периода от 01.01.2013 г. до 31.12.2014 г.	Да				Да	Да						Да	
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при финансовото управление в община Ценово, за периода от 01.01.2014 г. до 31.12.2014 г.	Да				Да		Да					Да	Да
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при финансовото управление на Община Бойчиновци за периода от 01.01.2015 г. до 31.12.2015 г.	Да	Не			Да	Не	Не	Не	Да		Да	Да	
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при финансовото управление на Община Горна Оряховица за периода от 01.01.2014 г. до 31.12.2014 г.					Да	Да	Да	Да					Да
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при определянето и администрирането на приходите от местни данъци и такси в община Бургас за периода 01.01.2014 г. до 31.12.2014 г.	Да			Да	Да								
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при финансовото управление на община Дряново за периода 01.01.2014 г. до 31.12.2014 г.		Да		Да		Да	Да	Не	Да				
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при финансовото управление на община Съединение за периода от 01.01.2013 г. до 31.12.2014 г.	Да				Да		Да	Да	Да		Да		Да
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при финансовото управление на община Средец за периода от 01.01.2013 г. до 31.12.2014 г.	Да	Да			Да		Да		Да	Да			

Одитен доклад за извършен одит за съответствие при финансовото управление на община Чирпан за периода от 01.01.2013 г. до 31.12.2014 г.					Да	Да	Да	Не	Да		Да		
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при изпълнението на бюджета на община Девин за периода от 01.01.2014 г. до 31.12.2015 г.					Да		Да	Да					
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при финансовото управление на община Садово за периода от 01.01.2013 г. до 31.12.2014 г.		Да			Да		Да	Да	Да	Не	Да	Да	
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при финансовото управление в община Тетевен за периода от 01.01.2014 г. до 30.06.2015 г.	Да	Да	Не				Да		Да				
Одитен доклад за извършен одит на изпълнението "Определяне и администриране на приходите от местни данъци и такси в Община Балчик" за периода от 01.01.2013 г. до 31.12.2015 г.				Да	Да								
Одитен доклад за извършен одит на изпълнението „Определяне и администриране на приходите от местни данъци и такси в Община Търговище“ за периода от 01.01.2013 г. до 31.12. 2015 г.	Да			Не	Да								
Одитен доклад за извършен одит на изпълнението „Определяне и администриране на приходите от местни данъци и такси в Община Пазарджик“ за периода от 01.01.2013 г. до 31.12.2015 г.				Да	Да								
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при финансовото управление в община Левски за периода от 01.01.2014 г. до 31.12.2014 г.	Да	Да				Да	Да	Не	Не				
Одитен доклад за извършен одит на възлагането и изпълнението на обществени поръчки в Община Рудозем за периода от 01.01.2013 г. до 31.12.2014 г.		Да					Да	Да					
Одитен доклад за одита за съответствие на управленските решения при планиране и възлагане на обществени поръчки, изпълнение на договори и действията по придобиване, управление и разпореждане с имущество в изпълнение на стратегия в община Добрич за периода от 01.01.2013 г. до 30.06.2014 г.							Да		Да	Да	Да		
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при управление, разпореждане, придобиване и актуване на имуществото в община Попово за периода от 01.01.2014 г. до 31.12.2014 г.									Да	Да	Да		Не
Одитен доклад за извършен одит за съответствие при финансовото управление в община Нови пазар, за периода от 01.01.2014 г. до 31.12.2014 г.	Да	Да		Да	Да	Да	Да				Да		
Одитен доклад за извършен одит за съответствие на управленските решения при планирането и възлагането на обществени поръчки, изпълнението на сключените договори и действията по придобиване, управление и разпореждане с имущество...в община Омуртаг за периода от 01.01.2013 г. до 31.12.2013 г.	Да						Не	Да	Да	Да			